L. 176.

III. KURENDA SZKOLNA.

1862.

Z. 127.

Der Preis des neu aufzulegenden beweglichen deutschen Alphabets erhöht.

Laut Eröffnung der Lemberger k. k. Statthalterei v. 8. Febr. 1862, Z. 4251. ist die Herausgabe einer neuen vermehrten Auflage des beweglichen deutschen Alphabetes bei Tempski in Prag im Werke; der Preis ist auf 1 fl. 60. kr. erhöhet worden. Hievon werden die Herrn Lehrer und Schulvorstände, bezüglich auf die Kundmachung in der Schulkurrende XVI. aus dem Jahre 1861, unter Zahl 1360, in Kenntniß gesetzt.

20. Febr. 1862.

L. 744.

Wezwanie ku zachęceniu do sadzenia i pielęgnowania drzewek różnego gatunku.

Nie raz zwróciliśmy już uwagę Szanownego Duchowieństwa i Nauczycielstwa na częste kradzieże w lasach i sadach, na częste nadwerężenie drzewek obok dróg publicznych sadzonych; na brak drzewa opałowego i budowlanego w różnych stronach coraz większy; na korzyści ze sadów znaczne... z wezwaniem, aby Wielebni Bracia w Chrystusie jako i PP. Nauczyciele przy każdéj sposobności tak nauką i przykładem zachęcaii starszych i młodszych do sadzenia i pielęgnowania drzewek różnego rodzaju, po miedzach i drogach publicznych, na urwiskach i wydymiskach, około łąk i domów; szczególniéj takich drzew które pszczołom dostarczają żywności jako to lipy, akacyje, bez; lub bydlątkom n. p. dęby; lub jako twardsze poszukiwane bywają na przyciesie, odrzwie i t. d. do zakładania sadów; do oswojenia młodzieży z sadzeniem, szczepieniem, oczkowaniem, chodowaniem owocowych i t. p.

Toż wezwanie jako i zachęcenie ludu i młodzieży zbawienny zdaje się odniosło skutek, gdyż coraz większa spostrzegać się daje skrzętność w sadzeniu i utrzymywaniu drzewek.

Aby dalszym i spieszniéjszym jeszcze ta sprawa postępowała krokiem, Szan. Duchowieństwo i Nauczycielstwo bacząc i na lepszy chłopka byt doczesny, nie puści z oka téj gałęzi gospodarstwa; owszem tak radą i nauką jako i przykładem na nowo teraz z *wiosny* rozruszać będzie gnuśniéjszych a wspiérać gorliwszych. Tarnów dnia 26. lut. 1862.

N. 745.

Wezwanie do zbiérania rażnych i hojnych składek na nieszęśliwych mieszkańców nad Wisłą koło Szczucina.

Mieszkańców 22. wsi przy Wiśle powodź nagle w nocy zalała i zniszczyła wszelki zabytek. Spieszny ratunek cokolwiek ich niedolę osłodzić potrafi. Zbiérajmyż tedy z

skwapliwością datki szczodrości, a zebrane kwoty niech przybywają do Konzystorza.

Opis nędzy tych nieszczęśliwych zamyka się w odezwie Wys. Prezydyjum krajowego z 21. lut. r. b. L. 1420. która tak brzmi: „Die im Tarnower Kreise an der Weichsel gelegenen Ortschaften Wola Szczucińska, Maniow mit Urbanówka, Czołnow und Orczki, Borki, Słupiec, Kępa Słupiecka, Otałęż, Wola Otałęzka, Surowa, Górki, Gliny wielkie und małe ganz, die Ortschaften Szczucin, Łęka Szczucińska, Swidrówka, Łęka Zabiecka, Zabrnie, Zempniów und Ostrowek wurden und zwar je nach der Lage 3 bis 6 Fuß unter Wasser gesetzt.

Die Uiberschwemmung trat gegen 4 Uhr Morgens plötzlich ein und das Verheerungswerk schritt mit einer solchen Geschwindigkeit vor, daß bis gegen 6 Uhr Früh die Gegend in einer Ausdehnung von 4 bis 5 Meilen einem See glich.

Das Wasser drang in die ohnehin schlecht verwahrten Wohnungen und Stallungen der Landleute plötzlich ein, stieg je nach der Lage dieser Gebäude selbst bis an die Decke so schnell, daß an eine Rettung des Viehes, der Getreidevorräthe und sonstigen Nahrungsmittel nicht zu denken war, und die meist im Schlafe überraschten Leute Mühe hatten nur ihr Leben zu retten.

Um das Unglück noch zu erhöhen, trat Tags darauf ein anhaltender Frost ein, in Folge dessen sich über der ganzen inundirten Gegend eine Eisdecke bildete.

Begreiflicher Weise ist das Elend, die Noth der betroffenen Gemeinden groß, und der Schaden beträchtlich.

Leider steht es zu besorgen, daß hiemit die Katastrofe noch nicht geschloßen ist, und daß bei eintretendem plötzlichen Thauwetter oder Regen das Unglück in noch höherem Grade erneuert auftreten wird.

Um das Elend wenigstens theilweise zu lindern, und den sonst unvermeidlichen trostlosen Nothstand von jener unglücklichen Gegend abzuwehren, wird an den bekannten Wohlthätigkeitssinn der Einwohner des Landes appellirt.

Indem daher eine Sammlung milder Gaben aus diesem Anlaße mittelst der politischen Behörden eingeleitet wird, ersuche ich das Hochwürdige Consistorium, denselben durch die unterstehende Geistlichkeit durch Belebung des Wohlthätigkeitssinns die nöthige Unterstützung angedeihen zu laßen, und die Einleitung zu treffen, daß durch die Seelsorger gleichfalls Sammlungen vorgenommen werden.

Die eingehenden Beträge ersuche ich an den Herrn Kreisvorsteher in Tarnow zu leiten, und das Statthalterei-Praesidium von dem Erfolge in Kenntniß zu setzen."

Szanowne Duchowieństwo i Nauczycielstwo z téj Wys. Odezwy weźcie osnowę obszerną ku przedstawieniu téj strasznéj klęski i zachęceniu młodszych i starszych do litości stosownéj.

Tarnów 27. lutego 1862.

L. 746.

Dziełko „Życiorys Jego Świątobliwości Papieża Piusa IX“ poleca się.

Pojawiło się dziełko pod tytułem powyższym, dedykowane Naszéj Biskupiéj Mości i według źródeł autentycznych przez P. Antoniego Tessarczyka ułożone a po drugi raz do druku w Krakowie podane, które ciekawe i ważne wiadomości o życiu Najłaskawszego, a jednak tak srodze dręczonego Ojca Ś. Piusa IX. zawiéra. W tych czasach, w których wielka część hołduje zasadom własności drugich groźliwym, a kościołowi ś. niebezpiecznym, dzieło takie mile powinno bydź witane. Kosztuje tylko 75 cent. i można go dostać w księgarniach krajowych. Treść jego następująca:

Wiek dziecinny. I. Urodzenie, wychowanie i pierwsze nauki w domu i w szkole. **Młodość.** II. Powrót do domu rodzicielskiego, przerwa w naukach, niebezpieczeństwa młodzieńczego wieku, niepewność i wahanie się w obraniu zawodu publicznego, skłonność do stanu duchownego i oddanie się w opiekę N. P. Maryi. **Kapłaństwo.** III. Missya do Sinigaglii, Kanonia: Niepokalanéj Najświętszéj Panny Maryi, Arcybiskupstwo Spoleto, Biskupstwo Imola, Kardynalstwo. **Papieztwo.** IV. Obranie Papieżem, Amnestya, zniesienie cenzury, ustanowienie Rady Stanu, nadanie Konstytucyi, mianowanie świeckiego Ministerstwa, zamordowanie ministra Pellegrino Rossi, ustępstwa i przyzwolenia Piusa IX. **Ucieczka.** V. Ucieczka Piusa IX. do Gaety, oblężenie Rzymu przez Francuzów, Amnestya. **Powrót.** VI. Przywrócenie porządku i spokojności publicznéj w Państwie Kościelném. Powrót Piusa IX. do Rzymu. Orzeczenie dogmatyczne Niepokalanego Poczęcia N. Panny Maryi. **Zakończenie.** VII. Niebezpieczeństwa Ojca ś. Jego obecne położenie jako Władzcy. Charakterystyka. List Ojca ś. do ś. p. Antoniego Melchiora Arcybiskupa Warszawskiego z dnia 6. czerwca 1861 r.

Szanowne Duchowieństwo i Nauczycielstwo sprzyjające prawéj Namiestnika Chrystusowego na ziemi Władzy jako i obecnemu Męczennikowi ś. pospieszy nabyć dziełko i dla ludu rozbudzonego na polu pobożnéj literatury tak pożywne, aby Głowa kościoła tak strapiona, w oczach jego coraz bardziéj rozpromieniała się i politowanie wznieciła.

Dan w Tarnowie 26. lut. 1862.

Nr. 174.

Obwieszczenie.

Przy szkole trywialnéj *w Szczucinie*, Obwodu Tarnowskiego, posada *nauczyciela*, patronatu rządowego z roczną płacą 220 złr. A. W. opróżnioną została.

Ubiegający się o nię, mają swoje należycie sporządzone podania, nieprzekraczając istniejących stęplowych przepisów, zwykłą drogą najdaléj do 12. maja 1862, Biskupiemu Konzystorzowi przedłożyć. Tarnów dnia 27. lutego 1862.

L. 1463 z r. 1060.

Nauka religijna z poglądu (Religiöser Anschauungunterricht.)

Dalszy ciąg do kur. II. r. b.

19. Wieża.

Wieża wysoko się wznosi nad mieszkania ludzi, jest gdyby palec, nam wszystkim niebo wskazujący. Gdy ludzie za nadto przez codzienne troski i zabiegi do ziemi się wiążą,

pożyteczny jest dla nich nieustanny kaznodzieja kamienny, głoszący napomnienie Pawła Ap. (Kol. 3, 1. 2) „*Wyższych rzeczy szukajcie, gdzie Chrystus jest na prawicy Bożéj siedzący; o te się starajcie, które są w górze, a nie o te, które są na ziemi.*

Szczyt jego zdobi *krzyż* na wyrażenie jego zwycięztwa, głoszący wszystkim, że w tym znaku zwyciężą, jeżeli mężnie i odważnie w wyznawaniu Ukrzyżowanego wytrwają. Znajdujący się tam niekiedy *kogót* godłem jest chrześcijańskiéj czujności, słowa Chrystusowe przypominającém: *Czuwajcie i módlcie się, abyście nie weszli na pokuszenie, bo duch w prawdzie jest* nochoczy, *ale ciało mdłe.* (Mat. 26, 41.)

Znajdpjący się niekiedy na wieży *zégar*, służy nie tylko na to, aby nabożeństwo regularnie się odprawiało, lecz przypomina oraz ulotność czasu i zdaje się wołać z Jobem: (16. 23) „*Lata mijają a idę ściészką, którą się nie wrócę.*“

20. Cmentarz kościelny.

Świątynia żydów miała dziedziniec, ją okrążający; podobnie cmentarz jako dziedziniec zwykle otacza kościół, ażeby się jako odrębny od sąsiednich domów budynek odznaczał; do świętego jego wnętrza światowe hałasy nie dochodziły; w nim niezmącona panowała spokojność i aby przechodzący po tém dawném miejscu grzebania zmarłych do kościoła, na śmierć własną, na jéj niepewność, oraz i gotowość na nią; tudzież na obowiązek modlenia się za zmarłych i na potrzebę poprawy życia dla szczęśliwéj śmierci... skierowani zostali.

Dziateczki zmówcie tam często: *Wieczne odpoczywanie racz im dać Panie! a światłość wiekuista niechaj im świeci na wieki wieków, Amen.* (Rozebrać na pytania i t. d.)

L. kość. 2758. z r. 1861.

Nietykalność i nieodpowiedzialność członków Rady Państwa i Sejmów.

Wynika z Ustawy 3. paźd. 1861 L. 98. którą podajemy do wiadomości, i tak brzmi:

„§. 1. Die Mitglieder des Reichsrathes und der Landtage können wegen der in Ausübung ihres Berufes geschehenen Abstimmungen niemals; wegen der in diesem Berufe gemachten Aeußerungen aber nur von dem Hause, dem sie angehören, zur Verantwortung gezogen werden.

§. 2. Kein Mitglied des Reichsrathes oder der Landtage darf während der Dauer der Session wegen einer strafbaren Handlung — den Fall der Ergreifung auf frischer That ausgenommen — ohne Zustimmung des Hauses verhaftet oder gerichtlich verfolgt werden.

Selbst in dem Falle der Ergreifung auf frischer That hat das Gericht dem Präsidenten des Hauses sogleich die geschehene Verhaftung bekannt zu geben.

Wenn es das Haus verlangt, muß der Verhaft aufgehoben, oder die Verfolgung für die ganze Sitzungsperiode aufgeschoben werden.

Dasselbe Recht hat das Haus in Betreff einer Verhaftung oder Untersuchung, welche über ein Mitglied desselben außerhalb der Sitzungsperiode verhängt worden ist.“

Z Konzystorza Biskupiego.

Tarnów dnia 27. lutego 1862.

Józef Alojzy,

Biskup Tarnowski.

PAWEŁ PIKULSKI,

Kanclerz.

Tarnów i Jasło. Drukiem A. Rusinowskiego, 1862.